

Zemkopības zinātniskais institūts - 2009

Aldis Jansons

LLU aģentūra Zemkopības zinātniskais institūts

Beigusies neprātīgā skriešana ražas laikā, lauku darbi iet uz beigām, raža tiek fīrta un glabājas noliktavās. Varētu teikt, ka iestājies zināms miers, bet, kas to deva, – jādama un jāraksta projekti, lai šajā krīzes laikā vismaz izdzīvotu, par attīstību tagad var tikai sapņot.

Tuvojas gada beigas, visur apkārt tik dzirdami budžeti, subsīdijas, struktūrfondi, algas, cik labi būtu, ja vismaz viena no minētajām kategorijām būtu izpildāma prioritāte. Bet ko tur daudz gausties, mēs lauksaimnieki esam gana rūdīti un ļoti gribas ticēt, ka pārdzīvosim arī šos laikus ar minimāliem zaudējumiem.

Skīveros esam gadu aizvadījuši godam. Institūta selekcionāri ir turpinājuši Latvijas Zinātnes Padomes kompleksā zinātniskā sadarbības projekta „Konkurētspējīgu lauku kultūru šķirņu veidošana un uzturošā selekcija, izmantojot tradicionālās un biotehnoloģijas metodes” izpildi. Zemkopības Zinātniskā institūta zinātnieki veica četrus LZP finansētos pētījumu projektus – grantus par augsnes auglības uzturēšanu un agrovīdes piesārņojuma ierobežošanu ilgtspējīgā lauksaimniecības sistēmā, par specializētu augseku un augu aizsardzības pasākumu kompleksa ietekmi uz produkcijas iegūvi un augsnes auglības saglabāšanu labas lauksaimniecības prakses saimniecību vajadzībām, par daudzgadīgo zālāju kvalitatīva zelauga ilgspējīgas produktivitātes veidošanu ilggadīgā augsnes, augu un mēslojuma ietekmē stabilai zālaugu lopbarības ražošanai, un par Latvijas agroekoloģiskajiem apstākļiem atbilstošu rapša un vasaras tritikāles audzēšanas tehnoloģiju pilnveidošanu bio-atjaunojamu izejvielu resursu nodrošināšanai. Esam arī strādājuši pie ZM finansētā projekta „Atbalsts kultūraugu genofonda saglabāšanai un izlases sēklu kvalitātes saglabāšanai”, kā arī pie augu šķirņu katalogā iekļaujamo kultūraugu saimniecisko īpašību novērtēšanas. Turpinām arī veikt dažādus līgumdarbus ar dažādām vietējām un ārvalstu firmām, kas izraisa abpusēju zinātnisko interesi.

Vislielāko gandarījumu guvām, izdodot un prezentējot grāmatu „Ceļvedis daudzgadīgo zālaugu sēklaudzēšanā”. Pēdējā šāda satura grāmata ir izdota vairāk kā pirms 30 gadiem. Pa šo laiku mainījušās stiebrzāļu un tauriņziežu audzēšanas tehnoloģijas, sāks izmantot modernus augsnes apstrādes, sējumu kopšanas un novākšanas agregātus, izveidotas augstāzīgas zālaugu šķirnes, atšķirīgs kļuvis augu aizsardzības līdzekļu klāsts. Šī grāmata ir zinātnieku, praktiķu, selekcionāru pētījumu un atziņu sakopojums, tā būs īpaši noderīga visiem zālaugu sēklaudzētājiem kā vērtīgs izziņas materiāls; tā derēs ikvienam laukkopim, kā arī studentiem.

Jau par tradīciju katru gadu ir izveidojusies lauku dienu organizēšana. Šogad 11. jūnijā mēs divu dienu programmu apvienojām vienā ar devīzi „Saimniekosim ekonomiski un daudzveidīgi”, un rādījām izmēģinājums gan konvencionālajā gan bioloģiskajā lauksaimniecībā.

Saldzinājumā ar iepriekšējiem gadiem šogad esam startējuši daudzos projektu konkursos: „Atbalsts lauksaimniecībā izmantojamiem zinātnes projektiem” (ZM); „Vides tehnoloģija un ekoinovācija” (VM); „Cilvēkresursu piesaiste zinātnei” (2 projekti, IZM), bet diemžēl bez pozitīva iznākuma. Pricīga un jaunākā ziņa ir tā, ka apstiprināts mūsu pieteiktais projekts par sparģeļu audzēšanu Latvijas – Lietuvas pārrobežu programmā INTERREG. Protams, tā mums ir jauna un mazāk zināma sfēra, taču izaicinājums ir, finansējums arī, tāpēc esam gatavi strādāt arī šajā jomā.